

Ders

**• Bölgesel Ekonomi ve Bölgesel Gelişme
Politikası**

Konu 8

• Organize Sanayi Bölgeleri

Prof. Dr. N. Semih ÖZ

23 Mart 2020; Ankara

Organize sanayi bölgeleri

İlk Organize Sanayi Bölgesi, 1896 yılında İngiltere' nin Manchester kenti yakınlarında kurulan "Trafford Park" dır.

Daha sonra ABD' de ilk uygulama 1899 yılında gerçekleşmiştir.

OSB'ler II. Dünya Savaşından sonra yaygınlaşmaya başlamıştır.

Organize sanayi bölgeleri

<https://sanayi.gov.tr/sanayi-bolgeleri/organize-sanayi-bolgeleri-hizmetleri>

İlk uygulamalar, sanayicilerin altyapılı arsa ihtiyaçlarının karşılanması yoluyla bu bölgeleri inşa eden özel firmaların kar elde etmelerine dayanmaktadır.

İkinci Dünya Savaşından sonra ise bir devlet yatırımı olarak uygulanmaya başlamıştır.

Az gelişmiş ülkelerde küçük ve orta ölçekli işletmelerin geliştirilmesi amacıyla hizmet eder bir biçimde düzenlenmişlerdir.

Organize sanayi bölgeleri

OSB'ler sanayi işletmelerinin bir araya gelmesiyle olumlu dışsallıklardan faydalanırlar. Ortak dışsallıklar, işletmelerin maliyetlerinin düşmesine yardımcı olur. Devletler, bu bölgelerdeki işletmelere teşvikler sağlarlar. Çevreye verilen zararların önlenmesi konusunda ortak davranış biçimi geliştirirler. Sanayi işletmelerinin bir araya gelmesiyle, düzenli şehirleşmeye katkıda bulunurlar.

Organize sanayi bölgeleri

Türkiye’de OSB uygulamasına , ilk olarak 1962 yılında Bursa'da başlanmıştır.

Buna karşılık ilk yasal düzenleme 12/04/2000 tarihli ve 4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu olmuştur.

Nisan 2020 tarihi itibariyle Türkiye’de OSB sayısı 335’e ulaşmıştır.

İlgili Temel Mevzuat

- 12/04/2000 tarihli ve 4562 SAYILI ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ KANUNU
- Organize Sanayi Bölgeleri Yönetmeliđi

2 Şubat 2019 CUMARTESİ

Resmî Gazete

Sayı : 30674

YÖNETMELİK

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından:

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

Organize sanayi bölgeleri

Organize sanayi bölgesi, endüstri bölgesi, teknoloji geliştirme bölgesi, serbest bölge ve sanayi siteleri için kullanılabilir yatırım alanlarının belirlenmesi ve mekansal strateji planları, çevre düzeni planları ve 1/25.000 ölçekli nazım imar planlarında sanayi alanlarına ilişkin görüş verilmesi **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde, Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğundadır.**

4562 sayılı Yasaya göre OSB tanımı

Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla, sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli ortak kullanım alanları, hizmet ve destek alanları ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan, kurulan, planlanan ve işletilen, kaynak kullanımında verimliliği hedefleyen mal ve hizmet üretim bölgeleridir.

OSB'lerin amaç ve hedefleri

1. Sanayinin disipline edilmesi,
2. Şehrin planlı gelişmesine katkıda bulunulması,
3. Birbirini tamamlayıcı ve birbirinin yan ürününü teşvik eden sanayicilerin bir arada ve bir program dahilinde üretim yapmalarıyla, üretimde verimliliğin ve kar artışının sağlanması,
4. Sanayinin az gelişmiş bölgelerde yaygınlaştırılması,
5. Tarım alanlarının sanayide kullanılmasının disipline edilmesi,
6. Sağlıklı, ucuz, güvenilir bir altyapı ve ortak sosyal tesisler kurulması,
7. Müşterek arıtma tesisleri ile çevre kirliliğinin önlenmesi,
8. Bölgelerin devlet gözetiminde, kendi organlarınca yönetiminin sağlanması

OSB Türleri

- Farklı sektörlerde faaliyet gösteren tesislerin yer aldığı Karma OSB' ler,
- Aynı sektör grubunda ve bu sektör grubuna dahil alt sektörlerde faaliyet gösteren tesislerin yer aldığı İhtisas OSB' ler,
- 4562 sayılı Kanununun 26 ıncı maddesine göre özel hukuk tüzel kişilerince veya gerçek kişilerce kurulan Özel OSB'ler,
- Organize Küçük Sanayi Bölgeleri (OKSB)

OSB'lere tanınan vergi teşvikleri

Organize sanayi bölgelerine tanınan bazı vergi teşvikleri aşağıdaki gibidir.

- emlak vergisi,
- atık su bedeli,
- elektrik ve havagazı tüketim vergisi,
- katma değer vergisi,
- Bina inşaat harcı ve yapı kullanma izni harcı
- Kurumlar vergisi
- Çevre temizlik vergisi
- Tevhid ve ifraz işlem harcı

